ARGENTINA ESPERANTISTO

Oficiala Organo de Argentina Esperanto-Asocio

Administranto: Luis Vila
Redakc. kaj Administ.:
Misiones 369 - Bs. Aires

N-ro 106-107
Jan.-Februaro 1935

Redaktoro: Antonio Barrot
La Redakcio rajtas korekti la manuskriptojn
JARA ABONO: $ 2.—

EL IDIOMA NORTEAMERICANO

No son pocas las personas que abrigan la ilusión de que alguna de nuestras lenguas podría servir de idioma internacional. En éstas, sin duda, el inglés es el que monopoliza las simpatías. Sin embargo, no todo son flores en el camino. Por el presente artículo que traducimos de la revista esperantista "Sennaciulo", vemos que para la internacionalización del inglés, entre otras dificultades no despreciables, figuran algunas casi insalvables y que son, por otra parte, fruto de su propia naturaleza. En efecto, dejando de lado los inconvenientes, que presentan su endiablada dicción, su sintaxis, etc., comprobamos que esta lengua carece, en el momento actual, de la uniformidad y de la facilidad de comprensión, entre los núcleos de personas que hablan dicho idioma. Conviene recordar estos hechos para borrar más de una ilusión. — Ok.

Aunque quizás bastante más tarde de lo que hubiera convenido, sin embargo algún día debía saberse la verdad acerca del idioma inglés en Norte América, y su supuesta universalidad. Hasta nosotros, los norteamericanos que alguna vez hemos viajado por el país, desconocemos la mitad de los hechos. Por esta misma razón consideramos importante informar a nuestros lectores. Del prestigio del idioma inglés en Norte América, sin duda, todos nos habremos formado una idea elevada, razón por la cual queremos explicar, cómo este prestigio es en parte infundado. He consultado los libros más autorizados, con el fin de establecer los datos que hago públicos; éstos no son el fruto de una imaginación esperantista. Por otra parte, he viajado mucho a través de mi país. Puedo afirmar, que nuestra lengua, parecerá reunir las condiciones de una lengua internacional, a aquellas personas que no conozcan la verdad de los hechos.

En primer lugar, el mismo idioma inglés está basado en una ficción porque son fundamentales las diferencias entre el inglés que se habla en Inglaterra y el que se habla en Norte América. A pesar de que muchos norteamericanos poco informados al respecto, lo puedan negar. Pero un breve estudio, nos demostrará que así son los hechos. Existe una bien documentada obra. El idioma Americano. "The American Language", de Menken, donde hay una larga lista de palabras de origen netamente americano.

La palabra "lift" (ascensor) es una palabra inglesa pura; solamente los ingleses la comprenden en mi país. "Shop", "Store" y "Bug" significan, en idioma norteamericano: fábrica, tienda e insecto. Y en inglés: tienda, depósito, chinche. Con la palabra "Shop" se forma en Norte América un verbo, cuyo significado es: ir de

compras. Una diferencia semejante existe en una larga lista de otras palabras.

En segundo lugar, la pronunciación que usa un inglés, aún en las frases compuestas por las mismas palabras, dan una impresión completamente distinta a un americano. Si se le dice a un inglés, contestando a una pregunta desde la puerta de la calle, si un amigo de él, está en casa: No, no está (en casa), aceptaría esta contestación, sin ningún sentido ofensivo. Pero un americano, consideraría una respuesta así, como una falta de cortesía, y posiblemente, como un insulto, si ellas fueran expresadas en tono algo seco.

En tercer lugar, los americanos simplifican la construcción de las palabras; por ejemplo: "Nabor" (¿Entiende Vd. esto?", significa alguien que vive cerca de usted. "Neighbor" (vecino).

Indiscutiblemente, el inglés es el idioma que impera en Norte América, pero su universalidad es muy discutible. Es bueno saber que en los primeros tiempos de la nación americana, por un solo voto se decidió que fuera el inglés y no el alemán, el idioma oficial de la nación.

En el Estado canadiense de Quebec, se usa el francés en todas partes, y en las escuelas a menudo, con exclusión del inglés. En las señales de tráfico, el inglés está debajo del francés, y en el parlamento, éste se encuentra en la misma base que el inglés. El idioma francés que se enseña en las escuelas, es muy puro. Conozco estos detalles, porque en una oportunidad viajé a través del Canadá, con una colección de discos grabados en Francia. El inglés de allí, era para mí, completamente incomprensible. Actualmente miles de franco-canadienses viven en la región oriental de Norte América y guardan celosamente la vieja lengua y sus tradiciones.

En Tejas, que en algún tiempo perteneciera a Méjico, la lengua española está en uso, lo mismo que en otros Estados de esta parte de Norte América. En Acron (Ohio) donde resido, hay escuelas en los cuales son usadas exclusivamente para la instrucción, el alemán, el polaco y el judío; el idioma inglés es boicoteado. En muchas otras ciudades ocurre otro tanto.

En Nueva York habitan más italianos que en la misma Roma. En las regiones del Sud, es también notable la diferencia de la pronunciación, con respecto al inglés. El pronombre "I" que significa yo, se pronuncia ai, en el Norte, y. a. en el Sud. En esta forma hablan los negros.

Con respecto a la gran cantidad de publicaciones extranjeras que se editan en Norte América, he confeccionado la siguiente estadística, que resume las últimas cifras conocidas.

En 1934 aparecían en Norte América y en Canadá la cantidad de diarios y revistas en idiomas extranjeros, que expresan las siguientes cifras:

Albanesa	1
Arabe	6
Armenia	10
Asiria	1
Búlgara	1
China	18
Checa	75
Esperantista	2
Finlandesa	25
Francesa (en Norte América)	46
Francesa (en Canadá)	220
Flamenco	2
Alemana	104
Griega	16
Española	51
Holandesa	15
Húngara	40
Irlandesa	2
Italiana	133
Japonesa	28
Judía	35
Yugoeslava	25
Galense	2
Coreana	1

Latina	1
Noruega-Dinamarquesa	46
Polaca	79
Portuguesa	13
Rumana	3
Rusa	17
Sueca	36
Suiza	2
Ucraniana	16
Estonia	1
Latvia	1
Lituana	13

Estos diarios y revistas, como podría creerse, no son chicos. Por ejemplo, tres diarios checos, tienen 50.000 abonados; un italiano tiene 69.000; un portugués 104.000; un ruso 48.000; un sueco 44.000; un judío 124.000; un griego 20.000; un alemán 100.000; un francés 181.000 abonados.

Por lo regular, se irradian programas de radio, en distintos idiomas. Puedo escucharlos todas las semanas en alemán, francés, español, polaco, serbio, ucraniano, italiano. La estación de radio de nuestra ciudad (Acron) merecería el título de estación internacional, por este hecho. Cleveland, con su millón de habitantes, le ocurre otro tanto. El idioma norteamericano es internacional, o mejor interestatual en mi país. En los catálogos de las grandes firmas comerciales, se informa que se aceptan pedidos en cualquier idioma, sin peligro de retraso. ¿Por qué Simplemente porque hay millones de personas, incapacitadas de formular sus pedidos en idioma inglés.

También hay en mi ciudad iglesias, cuyos servicios religiosos se realizan en griego, ruso, serbio y otras lenguas. Conviene tener en cuenta, que nuestra ciudad no es, a este respecto, fundamentalmente distinta de las demás.

Es una verdadera excepción encontrar un americano nativo, que hable un idioma extranjero, y las personas que hablan solamente norteamericano consideran estas excepciones como personas raras.

F. Stancliff
(Tradujo Ok)

Poco trabajo y muchos resultados

¡Queridos amigos!

Ustedes siempre están dispuestos a hacer algo grande por nuestra lengua, apresurando su difusión. Pero ustedes, no saben tal vez, de qué manera podrían ayudar al movimiento, sirviéndolo eficazmente.

La tarea es enteramente simple y muy fácil para todos.

Obtenga todos los años un nuevo esperantista, y que éste haga lo mismo. El resultado será, después del

Primer año . . . . . 1 + 1 = 2
Segundo año. . . . . 2 + 2 = 4
. . . .
Noveno año . . . . 256 + 256 = 512
Décimo año. . . . 512 + 512 = 1024

Si en vez de uno usted obtuviera dos esperantistas cada año, el resultado será, después del

Primer año. . . . . . 1 + 2 = 3
Segundo año. . . . . 3 + 6 = 9
. . . .
Noveno año 6561 + 13122 = 19683
Décimo año 19683 + 39366 = 59049

Un "samideano" producirá en diez años, en el primer caso, 1024, y en el segundo, 59.049 nuevos esperantistas.

Si sólo 1000 de los actuales esperantistas siguieran este camino, introducirían en diez años, según el primer plan, 1.024.000, y por el segundo,

59.049.000

de nuevos adeptos.

Siguiendo este camino, nuestra generación podrá contemplar la realización de nuestra idea. **M. Movo**

Tradujo E. Bravo

TRA LA ŜERĜARDENO (1)

Impresoj pri Svedlando

De Vera Gutmann

Amikoj, ni faru promenadon tra la sveda ŝerĝardeno, la mistera labirinto, kiu baras la vojon al la palacoj de la reĝino de Balta Maro, Stockholmo, la belega.

Blua, blua, la maro ĉirkaŭe. Kiel enigma lazura okulo, senkulpe ridetante, kaŝas miraklojn surfunde. Kaj el ĝi krude leviĝas la rokoj de l'insularo, sed per riĉa mantelo ornamis ilin la eterna patrino Naturo. Silke mola, verde bruna musko, kiel veluro kovras ilin, sur ĝi dancas misteraj ombroj de la pinta foliaro de kriplaj betuletoj kaj pinoj, kiuj sukcesis trovi en iu truo manplenon de fruktodona tero. Kelkloke radias la violkolora eriko. Kaj ĉirkaŭ la insuletoj mistere susuras, flustras pri iu mirakla mistero la delikata verde griza moviĝema kano.

Kiel grandega floranta arbusto aspektas la insuleto, kiam ni alproksimiĝas al ĝi. Kaj la ruĝaj dometoj de la someruloj, kiel grandaj floroj, brile kontrastas kun la folioj. Kaj inter la grandaj florbukedoj - ŝeroj, kiel facilaj blankaj papilioj, konkurante per siaj akraj flugiloj kun la sennombraj mevoj flunaĝas kiel velboatoj. La vento kisas ilin en ilia flugado, kaj ili ŝajnas transdoni ĉi tiun kison al la maro, tuŝetante per siaj flugiloj la akvan spegulon. Ore flavaj motorboatoj, kiel zorgoplenaj abeloj, ĉirkaŭrapidas zumante.—Kaj supre kaj sube—ĉieloj: du misteraj mirakloj, unu pli enigma al la alia!

Ni faru kune promenadon tra la sveda ŝerĝardeno amikoj! Admiru estime la majstroverkon de la norda Naturo, rigardu la florantajn rokojn!

Stockholm, 8. VIII. 34

Speciale por "Argentina Esperantisto"

(1) Ŝero (rifoj ĉe la Sveda kaj Finlanda marbordoj). Red.

KONFUZIĜO

Vilaĝano vojaĝonta al la urbo ricevis diversajn mendojn, de siaj amikoj.

Inter aliaj aĵoj, li devas aĉeti kvin pluvombrelojn. Alvenante la urbon, prenas tramon, kiu kondukos lin, al plenumo de siaj aferoj.

Li sidiĝas apud sinjoro, kaj dum la vojaĝo, ties pluvombreloj iom kliniĝas al nia vilaĝano, kiu senatente apogis sian manon sur ĝi.

La sinjoro tion rimarkante ekkriis.

—Bonvolu, tiu ĉi pluvombrelo estas mia.

—Ho, mi petas vian pardonon, mi tion faris senintence.

Dum vespero, nia homo, revenante la stacidomon, supreniras tramon kaj hazarde sidiĝas apud la matena kunvojaĝinto, kiu rimarkante la kvin pluvombrelojn de nia kamparano, per malica rideto, flustras en lian orelon:

—Bonega rikolto, hodiaŭ. Ĉu ne?

LA AŬTUNO ALVENAS

(*Speciale por "Argentina Esperantisto"*)

Varmaj tagoj forpasas.
Jam alvenas aŭtun'.
Belvetero nin lasas.
Nin forgesas la sun'.

Kuras nuboj ŝafare.
Milde ploras ĉiel'.
Flugas suden birdaro.
Al la varma kaj hel'.

Flustras vento malvarma.
Pri naturo la leĝ'.
Ke la tagojn plej ĉarmajn.
Sekvos frosto kaj neĝ'.

Sed l' anim' de l' poeto.
Ĉiam vivas en lum'.
Flanke del de l' multfaceta.
Malafabla viv-zum'.

Kaj tra vintra neĝ-maro.
Kun la frosta vual'.
La anim' gardostaras
Sur la posten' de l' batal'.

G. Deĥterev — Omutninsk

A LOS SOCIOS Y ALUMNOS

Con frecuencia llegan a nuestra Asociación, dirigidas a determinados miembros de la Administra Komitato o de las Subcomisiones, cartas relacionadas con asuntos de A. E. A. La ausencia ocasional del destinatario motiva un retraso en la contestación de la carta o en el trámite del asunto en cuestión. Esto puede evitarse, con sólo dirigir las cartas que no sean particulares, a la Administra Komitato, o la Subcomisión correspondiente.

AGRADECEMOS A LA PRENSA DEL PAIS

La Asociación Esperantista Argentina agradece, por nuestro intermedio, a los diarios y revistas que publican sus circulares de propaganda, la valiosa colaboración que prestan en esa forma a su campaña de difusión del idioma Esperanto.

Juĝisto — Memoru, lastfoje vi promesis ne plu reveni tien ĉi.

Ŝtelisto — Kaj mi plenumis, mi ne venis, oni venigis min.

LA POTFARISTO "INCAICA" RAKONTO

De la libro "La Filoj de la Suno" de A. Valdelomar

Lia larĝa frunto, lia abunda hararo, liaj profundaj okuloj, lia dolĉa rigardo. Arĝenta rubando fiksis sur la tempioj, liajn ribelajn harojn.

Modesta estis lia vesto, apenaŭ simpla desegno konturis la blankan lanan bluzon. Neniu estis iam aŭdinte frazon el liaj lipoj. Li nur interparolis la malfeliĉulojn por donaci al ili sian maizan saketon kaj kokaojn foliojn. li loĝis en kabano ekster la urbo.

La aŭtoritatoj estis decidintaj ne okupi sin pri li, kaj permesi ke li plenumu lian volon, sendanĝera por la ordo de la imperio. De tempo al tempo oni mendis al li ian laboron, aŭ li mem volonte oferdonis ĝin al la "Inca" (1) aŭ por la religia servo al la Suno.

La vilaĝa loĝantaro juĝis lin freneza, lia familio ne plu vizitis lin, kaj li evitis ĉian konversacion. Febre laboradis, ofte oni vidis lin dum longaj horoj rigardante la ĉielon. La vilaĝanoj ofte renkontis lin en plena arbaro, prenante kolorajn argilojn, aŭ foliojn por prepari siajn farbojn, aŭ surŝultrigante grandajn teramasojn, por lia tasko.

Sed neniu iam vidis liajn verkojn, neniam iu eniris lian kabanon.

Foje la tribestro atingis ke sia filo, lernu apud li, la noblan kaj malfacilan arton de la potfarado.

La knabo estis vigla kaj gaja, li havis kreskantan emon por lerni, li prilaboris la unuan verkon.

Kiam pli ĝojis venis tagon ke la tribestro akceptis sian filon, terurigita.

La knabo malpurigita per argilo, tremadis, balbutante timo plena, kun eligantaj okuloj:

Diablo! Diablo! Diablo!

Neniam plu li volis reveni la artistan hejmon, ĉar unu tago kiam tiu ĉi laboris ekster dome, petis al li alporti ĵus faritan kruĉon. La infano servo preta eniris la malhelan ĉambron, kaj palpe traserĉis la objekton. Sed jen, ne atendite, li trafis grandegan ombron, kaj volis eliri kiel eble plej rapide. Li sentis siajn manojn kaptitajn de grandega monstro, kiu baraktis kun li.

Estis granda skulptaĵo de "Supay" (pr. supaj), (diablo) sekiĝanta en la ĉambro. La infano ekkurante metis la manojn en la freŝa argilo, kaj ju pli li volis delasi sin des pli alkroĉiĝis en ĝi, kriante terurigita ĝis la "Supaj" falis sur sin. Venis la artisto kaj liberigis lin.

De tiam, li interrompis ĉian rilaton kun la vilaĝaoj. Li mem provizis al si la nutraĵojn, kolektis fruktojn en la valo, lidonis idolojn al pasantoj kaj ricevis interŝanĝe kokaon, kaj tial li vivadis libere kiel birdeto.

Foje li donacis al "Inca" arĝentan serpenton, kiu siblis ricevante akvon, kaj kaŭzis tiel teruron, ke la "Inca" decidis donaci ĝin al suna templo.

Alifoje prilaboris mortan dancon skulptaĵon.

Kiam li laboradis, oni kredis aŭdi dolorajn kriojn, el lia budo, kaj fine la pasantoj evitis trapasi apud la hejmo. Post ia tagmezo Apumarku, iris al rivero preni akvon, por moligi la argilon, tie li aŭdis ludi "antaran'n" (tiama fluto) el la densaĵo. Neniam li estis audinta tiajn dolĉajn kantojn.

Paŝo post paŝo alproksimiĝis, kaj vidis viron, kiu sur ŝtono, sola, ludis ĉe la bordo de la rivero.

Kaj alparolis lin.

—Kiu estas vi, kaj kial vi ludas, kie neniu povas vin aŭdi?

—Kaj kiu estas vi, kiu venas al tiuj lokoj, kie estas memoro, kiu apartenas al mi

—Mi estas Apumarku, la potfaristo.

—Ha frato, mi estas Yakatan Nanay tiu kiu ludas la antaran'n.

—Al kiu gento vi apartenas.

—Mi apartenas al neniu gento, kaj vi?

—La mia estas la argilo.

De tiam ili estis kvazaŭ bonaj fratoj. Neniam ili disiĝis. Kune ili iris serĉi la fruktojn kaŝitajn inter la muĝanta foliaro. Kune pasis la longaj horoj, kaj longe konversaciis. Apumarku parolis al li pri aferoj, kiujn li neniam aŭdis de aliulo. Kaj Jaktan rakontis kiel dum vespero perdiĝis sia amatino..... Li detalis kelkajn vojaĝojn tra nekonitaj landoj, kaj esprimis siajn dubojn pri la dieco. Iam Apumarku skulpis la kapon de sia amiko, tiu ĉi kunportis ĝin ĉiam kun si ĉar ne pli granda ol pugno ĝi estis. Tiom multe li parolis pri sia amatino, kaj de tia maniero klarigis ŝian vizaĝon, ke foje Apumarku skulpis ŝian kapon.

Li klarigis kaj la artisto realigis. Kiam ĝi estis finita Jaktan Nanaj diris:

—Mi nur ludos por vi kara frato, ĉar vi ŝin komprenis, vi ŝin redonis al mi. Mi kredas ke via verko, la argilo en kiu ĝi estas, eterne vivos.

—Pli granda ol la Suno vi estas, ĉar tiu ĉi kreis kaj forportis ŝin, dum vi rekreis ŝin per malmola argilo, kaj tiel ne plu mortos. Sed mi perdis mian amatinon, kaj neniam ĝojos. Vi kiu ŝin ne perdis, kiu ŝin ne havas. Kial vi estas tiel malgaja?

—Vi povus esti la "Inca" potfaristo. Vi povos igi ke la "Inca" donu al vi kiel edzinon, la plej belan virinon el la kortetgo.

—Kial vi restas tiel sola?

—Mi sentas ke io mankas al mi.....

—Mi sentas ne klarigeblan avidon en mia animo. Mi sentas ke io estas, kion mi povus fari, kaj mi scias mi estus feliĉa. Estas bru-

lado en mia animo, mi vidas serion da afero), kiujn mi ne povas esprimi.

—Vi suferas, sed vi kantas per "via "antara" la dolorojn, kaj plorigas tiujn, kiujn vi aŭskultas, sed mi sentas, vidas, kaj imagas grandajn aĵojn, kiujn realigi mi ne povas.

—Vi sciu, mi volas pentri la vivon, tia kia ĝi estas.

—Mi deziras prezenti malgrande, tion, kion miaj okuloj vidas, kapti la naturon.

—Esti kiel rivero apud la arboj, kaj sub la ĉielo, reprodukti ilin. Sed mi ne povas, mankas farboj, miaj koloroj ne povas traduki tion, kio estas en mia animo. Mi provis per ĉiaj foliaj sukoj, reprodukti pecon de Naturo, sed ĝi aspektas sen viva.

Mi ne povas pentri la gajecon de la arbaro, nek la bluan belecon de la ĉielo, mi povas krei rideton, nur per la kruda argilo.

—Ĉu vi ne kredas ke oni povas fari alian Naturon, kiel tiun, kiun oni vidas? La homoj de la imperio ne komprenas tion. Estas neniu kiu povu kompreni. La argilo estas peza mi ĉion povas fari per ĝi. Sed kiel krei pensantan homon? Kiel mi prezentus sur lia vizaĝo, la palecon pro sendormo?.

—Ha kiom malfeliĉa kaj sensignifa mi estas!...

Kaj venigis sian amikon, en la loĝejon, tie, sur la muro pentrita per malprecizaj, kaj oftaj krudaj, trajtoj oni vidis kamparan pejzaĵon. Sed tie mankis koloroj... Kreapuska koloro. La ruĝa estis tro ruĝa. Li volis koloron kiel tiun de la suno post ĝia malleviĝo, iom simila al petolaj rozkoloraj floretoj.

—Tio ne estas, frato, tio ne estas kiel la krepusko...

—Krepuskon nur povas fari la Suno frateto. Kial vi persistas imiti ĝin

—Mi volas fari tion, kion faras la suno, kion faras la tago, kion faras la Naturo.

Unu tago Apumarku obstinis sin pentri sur la muro la kolorojn de posttagmezo. De tiu posttagmezo kiam renkontis Yaktan Nanaj.

Prenis foliojn kaj komencis frotadi ilin kontraŭ la muro, kaj per diversaj floroj sukcesis doni la noktkolorojn.

—Alportu pli da folietoj diris al sia amiko.

Post mallonge, li revenis.

—Tio ne estas, frato, tio ne estas. Sed eble...

Tiam kvavaŭ kaptita de nenormala forto, komencis febre frotadi kontraŭ la muro diversajn kolorojn, kaj sur lia vizaĝo ekkreskis strangan mienon. Varme laboradis kopiante la lumon kaj pejzaĝon, kiun li vidis tra la fenestro.

Subite li haltis, io mankis, nur io, koloro, nuanco, kiun li ne havis. Kiel ĝin trovi? Eltiris sian tranĉilon, kaj pasie tranĉis la manradikon. Elŝprucis ruĝa kaj varma sango, torente, li miksis sian sangon, kun akvo en glaso kaj tiam li vidis la mankantan koloron. Li daŭris aldonante noktkolorojn, ĝis kiam elfalis senkonscia sur la lito. Kiam Jaktan Nanaj revenis, trovis Apumarku'n kuŝanta sur la lito; la koaguliĝanta violkolora sango, formis malgrandetan lageton sur la tero. Sur la muro li vidis la lastan posttagmezan pejzaĝon. Li kisis lian frunton, kaj plorante, ludis ĉe liaj piedoj la krepuskan kanton.

La oro de la suno falis tra la mallarĝa fenestro, kaj disiĝis inter la artistaj vestoj, sur kies angula vizaĝo estis verda nuanco, kaj kies okuloj montriĝis tiun tragikan malsekecon de la okuloj kiuj ne plu vivas.

Ĉe liaj piedoj, trovis Jaktan Nanaj, argilas kapeton, kies figuro estis tiu de sia amiko, morta.

Li daŭris ludante, kaj ludante ĝis kiam la nokto falis kiel pezan senmovan ombron, sur la silentan Mondon.

Tradukis: La Gauĉo

(1) Peruaj reĝoj, antaŭ Kolombo.

Kio estas morgaŭo?

●

Morgaŭo estas tago de promesoj: rifuĝo de mallaboremo; ŝirmo de ŝuldantoj; konsolo de suferantoj.

Morgaŭo, estas tre malproksima tago; la plej malproksima el ĉiuj, estas la tago kiu postsekvas la lastan tagon.

Morgaŭo, estas la tago de promesoj: kaj de la realigo de niaj projektoj: templimo senĉese malfermita al niaj necesoj; al niaj pekoj, al niaj doloroj, kaj ĝojoj.

Morgaŭo, estas neelĉerpebla tago; estas la natura eliro por ĉiuj niaj malfacilaĵoj; estas la tago kiam ni efektivigos ĉion, kio estas komplika; ĉion kion la homo proponis sin, neniam fari.

Morgaŭo, estas tago kiu cirkulas, inter la homo kiel obligacio sen dato.

Morgaŭo, estas kvazaŭ perspektivo, kiun ni malkovras, nur el ia distanco.

Morgaŭo estas timo, deziro, espero.

Morgaŭo, estas iluzio, kies realeco estas hodiaŭ.

Morgaŭo ne ekzistas, ĉar ni ĉiam estas en hodiaŭ.

Kaj stranga afero! kiu pli multe laboris por la estigo de tiu ĥimera tago, estas la mallaboremo.

Tradukis OK

(El la gazeto "Dios"—Mexiko)

Evite Eepañolismos

A menudo ocurre que una palabra internacional—del la misma fuente—en las diversas lenguas que la usan toma diferentes sentidos.

En caso de duda acerca de la comprensibilidad internacional de alguna expresión demasiado española, no tema usar el diccionario. No obstante, deseamos facilitar este control por medio de listas comentadas de aquellas expresiones y palabras que se prestan a confusión.

Hacer; esta palabra no pertenece exactamente a las voces arriba mencionadas, pero su uso es tan vasto y elástico que debemos definir un poco sus límites, y hacer notar algunos idiotismos evitables.

Zamenhof *ha hecho* el Esperanto (crear)
Hacer una casa (construir)
Hacer el muerto (simular)
Hacer un papel (desempeñar)
Hacer miedo (causar)
Hacer un verso —
Hacer música —
Hacer las uñas (limpiar, pulir)
Hacer la cama (tender)
Hacer la barba (afeitar)
Hacer el amor (enamorar)
Hacer adeptos (reclutar)
Hacer dinero (ganar)
Se *hace* viejo (volverse)
Qué tiempo *hace?* (estado)
¡Bien *hecho!* (merecer)
Se *deshizo* al caer (romperse)
Deshizo el noviazgo (anular)
Frase *hecha*

Evitu hispanismojn

Ofte okazas ke vorto internacia—el la sama lingvo fonto — en la diversaj lingvoj ĝin uzanta ĝi al prenas diferencajn sencojn.

En okazo de dubo pri internacia komprenebleco de iu tro hispana esprimo ne timu uzi la vortaron. Tamen ni deziras faciligi tiun kontrolon per komentariitaj listoj de tiuj konfuzeblaj esprimoj kaj vortoj.

Fari; ĉi tiu vorto ne apartenas ĝuste al la supretraktitaj vortoj, sed ĝia uzado estas tiom vasta kaj elasta, ke ni devas iom difini ĝiajn limojn, kaj rimarkigi kelkajn eviteblajn idiotismojn.

Zamenhof kreis Esperanton
konstrui domon
ŝajnigi sin mortinta
ludi (plenumi) rolon
timigi
verki verson
ludi muzikon
purigi (poluri) la ungojn
sterni (aranĝi) la liton
razi (sin razi)
amindumi
varbi adeptojn
gajni monon
li maljuniĝas
Kia estas la vetero?
estas meritite!
falante rompiĝis
(li) nuligis la fianĉiĝon
ŝablonfrazo

GEORGO

Mi Estrella

La necesidad nos hace entrar en un establecimiento, con el propósito de realizar una compra. Mientras se desarrollan los pormenores de la misma, el dependiente que observaba con marcada insistencia nuestra solapa, nos espeta la siguiente pregunta:

—Dígame, señor: ¿Qué significa esta estrellita verde que lleva en el ojal?

—Esta estrellita significa que soy esperantista, es decir, que hablo el Esperanto.

—Hombre, yo he oído hablar bastante del Esperanto; si no estoy equivocado, es un idioma mediante el cual uno puede entenderse con todo el mundo.

—Así es; con todo aquel que, a su vez, lo haya estudiado.

—¿Y son muchos los esperantistas?

—Hay una infinidad de millares, dispersos por todo el mundo, centenares de periódicos, y muchos miles de libros publicados.

—Hace un tiempo me dediqué al estudio del inglés; estuve aprendiéndolo durante ocho meses; a pesar de este tiempo relativamente corto, hice verdaderos progresos; pero, para decir la verdad, esta ventaja no me ha proporcionado ningún provecho.

—El dominio del Esperanto puede darle hondas satisfacciones, aumentar su nivel cultural, y aumentar el caudal de sus conocimientos. Relacionarlo con entidades y personas que habitan, no importa el lugar de la tierra, cultivar amistades con hombres de todas las razas, costumbres y caracteres. Hacerlo ciudadano del mundo, abrirle las puertas de todo el mundo de par en par.

El dependiente nos escucha, con la mirada en un infinito ignoto, mientras sus labios dibujan una leve sonrisa de satisfacción.

—Esto es muy interesante; la vida actual es cada vez más áspera; todo jira en torno de la posesión del dinero. Ningún placer para el espíritu, todo es bajo y vil. Yo siempre he soñado con algo así. Con un ideal noble, grande y elevado. Creo que voy a ser esperantista.

—Y yo añado que va a ser un buen esperantista. Porque justamente los mejores son aquellos que saben apreciar todo el inmenso caudal de posibilidades que para el bienestar y el progreso humano tiene una lengua internacional como el Esperanto.

—Y dígame: ¿Cuesta mucho su estudio?

—Todo el esfuerzo necesario para aprenderlo.

—Quiero decir si hay que pagar alguna suma, y si es muy largo y engorroso el estudio.

—Inscribiéndose en los cursos que por correspondencia dicta la Asociación Esperantista Argentina, con carácter gratuito, puede pagar una cuota mensual de un peso para gastos y sostenimiento del curso. En cuanto al tiempo necesario para aprenderlo, no se podría fijar un límite exacto, ya que ésto es cuestión de la capacidad de cada uno; pero podríamos señalar el plazo de un año, para una persona carente de extraordinarias dotes, y sin entregarse a esfuerzos exagerados.

—Esto no es nada. Dígame cómo debo hacer para inscribirme en este curso.

—Escriba a Misiones 369; o si usted me da su nombre y dirección, yo me encargo del resto.

—Cuenten, desde ya, con un nuevo esperantista.

—Y usted cuente con un buen númreo de amigos que lo recibirán con los brazos abiertos, y que sinceramente celebrarán la adhesión de un nuevo obrero en la obra de facilitar las relaciones, y la comprensión entre los pueblos de listinta habla.

Salí más contento que unas pascuas, felicitándome de que mi estrellita me hubiera proporcionado la oportunidad de haber hecho un nuevo adepto a nuestra causa.

¡Que no falte la insignia en ninguna de vuestras solapas!

A. B.

Asamblea General de A. E. A.

Con la presencia de gran cantidad de socios se realizó el domingo 30 de diciembre ppdo. la Asamblea General Ordinaria correspondiente a 1934, de acuerdo con lo dispuesto por nuestros estatutos.

A las 15.30 se inició el acto, y cumpliendo con el primer punto de la Orden del Día se procedió a designar al presidente para dirigir la Asamblea, resultando elegido el S-no H. Gonewsky. Se dió luego lectura al acta de la asamblea general anterior, que fué aprobada, así como la Memoria y Balance del ejercicio, que fueron leídos a continuación. Se trató entonces el siguiente punto, o sea la elección de la Administra Komitato para el período 1935-36.

Luego de un breve cuarto intermedio, los asambleístas depositaron su voto en una urna sellada. Practicado el escrutinio (el cual se realizó con facilidad, pues habían circulado dos listas de candidatos, las cuales simplificaron mucho la tarea), resultando con mayor número de votos los ''samideanoj'':

Giordano Bruno López, Antonio Barrot, Enrique Bravo, J. Martínez, E Berger, Santos Fontán, M. Calvo, Jorge Hess, Antonio B. Solé, F. Clevillé, J. Sabaté, H. Bobbiesi, A. Capelotto y G. Katz. — Revisores de cuentas: H. Gonewsky y D. Ruíz.

En su primera sesión, celebrada el 3 de enero ppdo., los nuevos integrantes de la A. K. procedieron a distribuirse los cargos y a nombrar las Subcomisiones auxiliares, las que resultaron constituídas en la forma que se detalla en otro lugar, y se trazaron un plan de trabajo basado en el aprovechamiento racional de los progresos alcanzados por el Esperanto en la Argentina, y de la colaboración efectiva de todos los esperantistas residentes en el país.

VIDAJOJ EL NIA URBO

CENTRA POSTA OFICEJO

BIBLIOGRAFIO

LA INFLUO DE VEGETARISMO AL LA MORALA KAJ SOCIA PROGRESADO. —La kaŭzoj pro kio nia mondo suferadas, estas multaj kaj variaj, tio klarigas la kialon ĉiu tendenco, politikvidpunkto, doktrino k. t. p. povas ion klarigi, ion diri rilate ĝiaj kaŭzoj, kiel ankaŭ rilate ĝiaj savrimedoj.

Tiu broŝureto, alportas al tiu celo, sian brikon, kaj ni estas certaj, ke ĉiuj kiuj interesiĝas por la plibonigo de la homa vivo, tralegos ĝin kun intereso.
Eldonis ''Vegetarano''. Bukareŝto, V, Str. Dr. Istrate 10. Rumanujo. Prezo 2 fr.fr.

AGANTO — Nova literatura gazeto, kiu aperas en Tokio. La numeroj, legitaj de ni, enhavas artikolojn de japanaj verkistoj, pri kutimoj kaj literaturo de Japanujo. Ni afable salutas al nova gazeto dezirante al ĝiaj redaktoroj bonan sukceson.

LA SUNO — Ĉi tiu nova revuo estas eldonata en Japanujo. La celo de ĝiaj redaktoroj estas propagandi la ideon de paco kaj frateco. Ni varme diziras ke ili trafu en ĝian belan celon.

Oni represis

5a. Datreveno de la leĝo de Komuna Edukado

La artikolo kun la sama titolo aperita en nia N-o 100-101, estis publikigata en ''Internacia Pedagogia Revuo'' kaj ''Nia Gazeto''. Ni tre sincere dankas al ili tiun represigon, ĉar tia maniere ili kunlaboras en nia celo disvastigi per Esperanto argentinajn aferojn kiuj interesas al multaj fremduloj. Aliflanke, ni kredas ke tiu estas vojo por plenumi unu el la ĉefaj celoj de nia lingvo.

La malnova esperantisto Johano Bonjoch loĝinte en Pergamino, mortis la 18an. de Januaro de 1935. Ni sincere bedaŭras la malaperigon de tiu entuziasma samideano kaj ni prezentas al lia familiio niajn kondolencojn.

Renueve su suscripción

Recordamos a nuestros subscriptores amigos y simpatizantes, la necesidad de renovar, cuanto antes, la suscripcin de ARGENTINA ESPERANTISTO. — La Administración.

CRÓNICA MUNDIAL

El Esperanto y los ciegos. — Durante los días 4 a 6 de Octubre, se celebró en Varsovia la segunda reunión general de profesores polacos de las escuelas para defectuosos (sordos, mudos, ciegos).

Los asistentes, en número de más de 400, aprobaron la siguiente resolución: "La segunda reunión general, considerando la importancia ética, didáctica y valor práctico d ela lengua internacional Esperanto y su rápida difusión entre los ciegos de todo el mundo, recomienda incluirlo en todos los programas de las escuelas para ciegos". En Polonia hasta el presente el Esperanto es enseñado en las escuelas para ciegos, de Varsovia, Vilna y Lodz.

El Esperanto ayuda a la Ciencia. — El diario sueco "Arbetet" del 15 de Noviembre publica una interesante entrevista con el famoso sabio sueco Prof. Sigurd Erixon, de Estocolmo, quien dió una conferencia en la Universidad de Lund acerca de los problemas etnológicos de los países balcánicos. El citado profesor Erixon explicó el objetivo y trabajo del Instituto Báltico fundado hace cuatro años en Estocolmo, y afirmó que la lengua Esperanto fué para el Instituto una ayuda valiosísima, ya que hizo posible la anulación de los inconvenientes lingüísticos y facilitó las relaciones entre los países bálticos, permitiendo coleccionar un valioso material científico.

El gobierno yugoeslavo dió permiso para dictar un curso de Esperanto, en las escuelas superiores.

El Ministro de Instrucción Pública, por un especial decreto, autorizó al profesor de Esperanto checoeslovaco Delfa Bartosik, activo miembro del Cseh Instituto, para dictar cursos de este idioma en todas las escuelas e institutos pedagógicos de la región Danubiana de Yugoeslavia.

El próximo Congreso Universal de Esperanto se realizará en Roma — Como de costumbre, este año se realizará un nuevo Congreso Universal de Esperanto, que esta vez se llevará a cabo en Roma, durante los días comprendidos entre el 3 y el 17 de agosto. Por el programa preparado, promete ser éste el Congreso de Esperanto de más importancia celebrado hasta la fecha. Baste sólo decir que uno de los números del programa consistirá en una exursión a Trípoli. Habrá además, aparte de las obligadas sesiones, funciones teatrales, bailes y otros diversos festejos, en agasajo a los delegados que concurrirán de muchos países.

Las radioemisoras europeas y el Esperanto. —Son numerosas las estaciones radiotelefónicas de Europa que dedican parte de sus programas al Esperanto. En efecto, 30 estaciones de 17 países distintos ofrecen conferencias de Esperanto y cursos de este idioma. El primer lugar lo ocupa Francia, con 8 estaciones.

Dos revistas científicas publican resúmenes en Esperanto. — El importante órgano científico "Le Journal de Médecine de Lyon" publica en cada número un resumen en Esperanto de su material. Igual procedimiento adoptan desde hace un tiempo, el boletín de la "Société Belge d'Orthopédie" y "La Medicina Catalana".

Una Guía en Esperanto. — La nueva Guía Oficial de los subterráneos de París contiene sus referencias en francés y en esperanto.

Cinematógrafo parlante en Esperanto. — En Estocolmo acaba de fundarse una sociedad anónima que se dedicará exclusivamente a la producción de películas en Esperanto, y a "doblar" a este idioma las impresas en idiomas nacionales. El director artístico será el destacado cineasta Jean Forgo.

Un nuevo monumento al Esperanto. — En el parque de Novy-Bohumin (Neu-Oderberg) Checoeslovaquia) fué inaugurado el cuatro de Noviembre, un imponente monolito, con la siguiente inscripción: "Con el Esperanto hacia la fraternidad de los pueblos".

Enseñanza del Esperanto en una escuela inglesa. — En la escuela del Estado, para señoritas, en Thorpe Bay, Inglaterra, ha sido abierto un curso de Esperanto. El curso la dicta la señorita M. . Crispin, profesora de dicho instituto.

El Servicio Sueco Internacional de Publicidad usa el Esperanto — Esta importante empresa, instalada en Estocolmo, dirigida por el Dr. B. Brilioth, decidió desde el 5 de Noviembre usar el Esperanto, para el mejor éxito de sus trabajos. Esta empresa remite semanalmente, desde hace ocho años, informes acerca de la vida y cultura con el fin de divulgar el conocimiento de las costumbres de dicho país.

Esperanto en Rosario

Goje ni konstatas la vigleçon de la antaŭ nelonge fondita Esperanta Societo de Rosario.

La dimanĉon 27a. de januaro okazis ĝia unua kampa festo. Tre interesa kaj certe ankaŭ pli interese vegetara tagmanĝo, estis la nereziŝteblaj allogiloj de la unua grandstila kunveno de niaj Rosariaj samideanoj.

—*Mi jurus ke mi iam vidis vin kiel blindulon*

—*Certe jes, sed tiam mi enpoŝis tro da falsaj moneroj.*

BERNARD SHAW KAJ SIAJ MALAMIKOJ

Bernard Shaw havas multajn malamikojn inter la altranga societo angla. Dum festo, donita de la reĝino iu proksimiĝis al granda irlanda verkisto, kaj demandis lin:

—Ĉu estas certa ke via patro estis tajloro?

—Jes.

—Do, kial vi ne estas ankaŭ tajloro? Shaw ridetis kaj respondis:

Ĉu via patro estis kavaliro?

—Jes.

—Do, kial vi ne estas ankaŭ kavaliro?

KORESPONDADO

Trilinia anonco en Koresp Fako 0.30 arg. mono

Petro J Campos. — Villa Angela, Chaco, F. C. S. F. — Argentina. Interŝanĝas revuojn, ĵurnalojn esperantistajn, P.M., Librojn, ktp. kun Ĉ. I. (certa respondo).

Instruisto deziras interŝanĝi diverslingvajn ĵurnalojn, gazetojn kaj librojn kaj ankaŭ korespondi esperante, hispane, france, angle, germane kaj ruse, pri lingvosciencaj kaj literaturaj temoj. — Adresu: Nicolas Kulis. Zvenigorod. Mosk obl. U. R. S. S. Certe respondos.

NI CERTIGAS VIAN RIDON

PURECO

Edzino — Ne forgesu pretigi la vekhorloĝon, do morgaŭ mi devos purigi la tutan domon.

Edzo — Je kioma horo ĝi voku.

Edzino — No, kvin minutoj antaŭ kutime.

MALTRAFE

Lamanta homo vizitas D-ron, tiu ĉi esplorante la aferon demandas:

—Kio kulpas, pro via lamado.

—Banana ŝelo.

—Estas bona afero, vi ne plu manĝu ilin, se vi volas konservi vian sanon en ordo.

TRANKVILECO

Ĉu vi ne aŭdis la hieraŭan noktan uraganon?

—Ne, mia bopatrino vizitis min, kaj ni pasis la nokton babilante.

PRESTIGO

Edzino — Kion signifas via nuna manio, sonorigi la vekhorloĝon, ĉiumomente?

Edzo — Ĉu vi en komprenas? Estas por kredigi niajn najbarojn ke ni uzas telefonon.

SURDECO

—Ĉu vi ne aŭdis kiel mi vokis vin, kiam vi eniris la biertrinkejon

—Certe jes, sed mia mono sufiĉis por unu glaso da biero.

Esperanto Triunfonta

Para completar nuestra colección, rogamos a nuestros samideanos que tuvieran los ejemplares Nros.: 12, 14, 17, 21, 52, 120, 121 y quisieran desprenderse de los mismos, tuvieran a bien remitirnoslos.

Obsequios para nuestro Pic Nic

Para la Fiesta Campestre realizada el 20 de Enero, hemos recibido las siguientes donaciones:

Del Sno. J. Ferman: 4 banquitos plegadizos.

Del Sr. Domingo Colizzi, fabricante de muebles para niños: Un Juego de Muebles miniatura. Del S-no. J. Martinez: Un artístico muñeco. Del S-no F. Clevillé: Un artístico objeto. Del S-no B. Berger: Un cuadro. — La Comisión de Fiestas agradece la atención de los señores arriba nombrados.